

Temanotat

Sri Lanka: Forhold for eldre

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) skal som faglig uavhengig enhet innhente og analysere informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos rapporter og temanotater er basert på opplysninger fra både åpne og anonyme kilder. Opplysningene er innsamlet og behandlet i henhold til kildekritiske standarder.

Informasjonen som blir lagt fram i rapportene og temanotatene, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos rapporter og temanotater er heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

© Landinfo 2015

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.

Alle henvendelser om Landinfos rapporter kan rettes til:

Landinfo
Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon

Storgata 33 A

Postboks 8108 Dep

N-0032 Oslo

Tel: 23 30 94 70

E-post: landinfo@landinfo.no

www.landinfo.no

SUMMARY

Sri Lanka has one of the fastest growing aging populations in Asia. About 2.4 million people, or 12.2 per cent of the population, were over the age of 60 in Sri Lanka in 2012. By 2031, it is expected that persons aged 60 and over have reached over 20 per cent of the population.

The Srilankan government has acknowledged the demographic changes in the population, and adopted legislation and policies to protect the rights of elders. There is however long tradition in Sri Lanka for families to take care of their elderly and private households still accounts for elderly's daily care, both in economic and social terms.

High migration, urbanization, increased female participation in the labor market as well as three decades of civil war, has led to social changes and made the family support system more vulnerable. There is a slight increase in institutional care services for elders. As of 2010 there were some homes for elderly run by the state; three homes at provincial level and 25 homes at divisional level. About 200 homes were run by nongovernmental organizations (NGOs) and private parties.

SAMMENDRAG

Sri Lanka har en av de raskest økende aldrende befolkningene i Asia. I 2012 var rundt 2,4 millioner mennesker over 60 år i Sri Lanka, hvilket tilsvarer 12,2 prosent av den totale befolkningen. Det er estimert at eldre vil tilsvare 20,7 prosent av befolkningen i 2031.

Srilankiske myndigheter har anerkjent landets demografiske endringer og utfordringer, og har vedtatt et lovverk og politiske handlingsplaner som skal sikre Eldres rettigheter. Det er imidlertid lang tradisjon i Sri Lanka for at familien selv tar vare på sine eldre, og den daglige økonomiske og sosiale omsorgen for eldre er det fortsatt de private husholdningene som står for.

Stor migrasjon, urbanisering, økt kvinnelig deltakelse innen arbeidslivet samt tre tiår med borgerkrig har medført sosiale endringer som også virker inn på familiens evner til å ivareta eldre. Det har vært en viss økning av institusjonalisert eldreomsorg. I 2012 var det tre offentlige institusjoner på provinsnivå og 25 på divisjonsnivå. Det var i tillegg rundt 200 institusjoner drevet av frivillige og religiøse organisasjoner samt private aktører.

INNHold

1. Innledning	5
2. Demografi	5
3. Tradisjonell omsorg for eldre	6
4. Rettigheter for eldre	7
4.1 Juridisk rammeverk	7
4.2 Eldrepolitikk	8
5. Offentlige omsorgstilbud	8
5.1 Helsevesen	9
6. Sosiale stønader og pensjon	10
6.1 Sosial stønad (Samurdhi).....	10
6.2 Public assistance monthly scheme (PAMA).....	10
6.3 Elderly Assistance Programme (EAP).....	10
6.4 Wedihity Awarana.....	11
6.5 Pensjon	11
7. Referanser	12

1. INNLEDNING

Dette temanotatet belyser situasjonen for eldre i Sri Lanka. Notatet er utarbeidet på bakgrunn av konkrete henvendelser fra UDI og UNE, og er således ikke en redegjørelse for alle aspekt ved denne gruppens situasjon, men enkelte forhold som er relevant for utlendingsforvaltningen.

Notatet baserer seg utelukkende på åpne kilder. Kildelisten som følger notatet, vil kunne være utgangspunkt for videre fordypelse.

Organisasjonen HelpAge International utarbeider Global AgeWatch Index, som er basert på internasjonalt sammenlignbare data om blant annet Eldres inntekt, deres helsetilstand, og erverv- og utviklingsevne (arbeid og utdanning). Indeksen skal tilsammen si noe om Eldres livsbetingelser og velvære i 96 land. Den dekker 91 prosent av verdens befolkning over 60 år. Sri Lanka er land nr. 46 på Global AgeWatch Index i 2015. Til sammenlikning er Nepal på plass nr. 70, India på nr. 71 og Pakistan nr. 92 (HelpAge International 2015, s. 4).

Begrepet «eldre» varierer fra samfunn til samfunn. I srilankisk kontekst er «eldre» normalt en person over 60 år. Skjæringspunktet må ses i sammenheng med at pensjonsalderen som regel faller innenfor perioden fra 55 til 60 år, både innen offentlig og privat sektor (HRCSL & HelpAge Sri Lanka 2014, s. 9).

2. DEMOGRAFI

Forventet levealder i Sri Lanka er 72 år for menn og 78 år for kvinner (WHO 2015).

I 2012 var ca. 2,4 millioner av befolkningen i Sri Lanka over 60 år. Dette tilsvarer 12,2 prosent av den totale befolkningen. Demografistudier indikerer en økning av antall eldre i årene som kommer. I 2031 er det anslått at eldre vil utgjøre 20,7 prosent av befolkningen (HRCSL & HelpAge Sri Lanka 2014, s. 13, 60).

I 2041 forventes én av fire personer i Sri Lanka å være en eldre person (World Bank 2012, s. iii). Samtidig går andelen barn under 15 år ned. I 2012 var 41,6 prosent av befolkningen barn, mens andelen forventes å være redusert til 25,5 prosent i 2031 (HRCSL & HelpAge Sri Lanka 2014, s. 13, 60). Det blir stadig færre som kan ta vare på et økende antall eldre.

Majoriteten av eldre er kvinner (Department of Census and Statistics 2012, s. 18). Den kvinnelige andelen av eldre øker i takt med økende alder. Det vil si at for gruppen 60-64 år er andelen kvinner rundt 53 prosent, mens for gruppen over 90 år er andelen kvinner nesten 70 prosent (World Bank 2008, s. 6-7).

Andelen av personer som ikke har vært gift, er høyere hos eldre menn enn hos eldre kvinner (HRCSL & HelpAge Sri Lanka 2014, s. 24).

Om lag en femtedel av innbyggere over 60 år har mistet sin ektefelle. Folketellingen i 2012 kategoriserer 3,7 prosent av befolkningen i aldersgruppen 60-69 år som enkemenn og 24,6 prosent som enker, mens tallene for aldersgruppen over 80 er 18,3 prosent for menn og 49,7 for kvinner (Department of Census and Statistics 2012, s. 18).

Med utgangspunkt i den nasjonale fattigdomsgrensen, estimeres rundt 7 prosent av befolkningen som fattig i 2012 (World Bank 2014, s. 6). Andelen fattige blant eldre er mindre enn i befolkningen som helhet, selv om forekomsten av fattigdom er høyere blant gruppen svært gamle kvinner (enker) (World Bank 2008, s. iii, s. 8).

Verdensbanken publiserte i 2008 en omfattende rapport om forhold for eldre i Sri Lanka. I rapporten påpekes det at andelen eldre i løpet av et par tiår vil nærme seg det tilsvarende som i Europa og Japan i dag, men at inntektsnivået blant eldre vil være betydelig lavere. Dette betyr blant annet at Sri Lanka står ovenfor store sosiale utfordringer knyttet til helsetilbud og pensjonsordninger (World Bank 2008, s. i).

De samfunnsøkonomiske konsekvensene av demografiske endringer i de nordlige og østlige delene av Sri Lanka må, i henhold til Verdensbanken, undersøkes nærmere. Det foreligger per i dag ufullstendige demografiske data for distriktene i nord og øst, hovedsakelig på grunn av borgerkrigen (World Bank 2012, s. ix). I en artikkel publisert av Integrated Regional Information Networks (IRIN) vises det til estimater som indikerer at det bor over 30 000 personer over 60 år i Vanni-området (IRIN News 2011).

Hvilken betydning borgerkrigen har hatt for demografien i nord og øst, og hvorledes den har påvirket helse, migrasjon, familiestruktur og uformelle sosiale nettverk, er, ifølge Verdensbanken, fremdeles uklart (World Bank 2012, s. ix).

3. TRADISJONELL OMSORG FOR ELDRE

I Sri Lanka har det vært tradisjon for at familien har ansvar for omsorg for de eldre.

I en rapport om Eldres rettigheter, publisert av Human Rights Commission of Sri Lanka (HRCSL) og HelpAge Sri Lanka (2012, s. 42), hevdes det at omsorgen for de eldre har vært garantert innenfor storfamilien.

In the past, the social system in the country was so arranged that the security of the elders was guaranteed within the extended family set up that prevailed. In the traditional economic system, the children continued with parental occupations and as such, when economic responsibilities passed on to the next generation so did the responsibilities of caring for the elderly. Within this setup, even the unmarried of the childless elderly did not have to face old age insecurity (HRCSL & HelpAge Sri Lanka 2014, s. 42-43).

Den srilankiske familiestrukturen er i endring, noe som innebærer at betingelsene for omsorg av eldre familiemedlemmer også endrer seg. Det blir stadig færre til å ta seg av flere eldre, og andelen av kjernefamilier øker (HRCSL & HelpAge Sri Lanka 2014, s. 42, 49).

I løpet av de siste tre tiårene har den gjennomsnittlige størrelsen på srilankiske husholdninger gått ned. Mens en husholdning i 1963 i snitt hadde seks medlemmer, var snittet 3,9 medlemmer i 2012. Dette er det laveste tallet i hele regionen (HRCSL & HelpAge Sri Lanka 2014, s. 39).

Tradisjonelt har kvinner hatt det praktiske hovedansvaret for de eldre i familien. Kvinner arbeider nå oftere utenfor hjemmet, noe som reduserer omsorgskapasiteten.

Dette har konsekvenser for to generasjoner, både barn og eldre. Det er også en trend at et økende antall arbeidende kvinner migrerer, både internt i landet og til utlandet (HRCSL & HelpAge Sri Lanka 2014, s. 42). I 2012 forlot over 280 000 srilankiske borgere landet for å arbeide i utlandet. Av disse var rundt halvparten kvinner (HRCSL & HelpAge Sri Lanka 2014, s. 37).

Verdensbanken opplyste i 2008 at de fleste eldre i Sri Lanka, rundt 80 prosent, bor sammen med sine barn og er avhengig av omsorg og økonomisk støtte fra familien. Majoriteten av de eldre bor på landsbygda. Rundt 6 prosent av de eldre bor alene (World Bank 2008, s. iii, s. 7-8).

En undersøkelse om befolkningsaldring og velferd for eldre i Sri Lanka, gjennomført av Overseas Development Institute i Storbritannia i 2004, viste at rundt 30 prosent av de eldres inntekter var økonomiske overføringer fra familiemedlemmer (Gaminiratne 2004, s. 17; IRB 2005).

I Sri Lanka er det, uansett endringer, fremdeles familien som har hovedansvaret for omsorgen av eldre (HRCSL & HelpAge Sri Lanka 2014, s. 42). De økonomiske og sosiale endringene som har funnet sted, har imidlertid medført en økning i antallet eldre i omsorgsinstitusjoner (World Bank 2008, s. iii; Vasudevan 2013, s. 1).

4. RETTIGHETER FOR ELDRE

4.1 JURIDISK RAMMEVERK

Protection of the Rights of Elders Act (2000) og Protection of the Rights of Elders (Amendment) Act (2011) regulerer de eldres rettigheter. Loven skal sikre de eldres rettigheter og velferd. Før loven kom på plass, var eldres sosiale og økonomiske rettigheter ikke lovregulert (Ministry of Social Services 2012, s. 47).

Lovverket har bestemmelser om etablering av et nasjonalt råd for eldre (National Council for Elders), et nasjonalt sekretariat for eldre (National Secretariat for Elders), et nasjonalt fond for eldre (National Fund for Elders) og et organ som skal behandler klager fra eldre (Maintenance Bord for Elders) (Ministry of Social Services 2012, s. 47; HRCSL & HelpAge Sri Lanka 2014, s. 2).

Protection of the Rights of Elders Act 2000 (Part 2, § 15 (1)) setter rammer for barns forpliktelser overfor eldre:

Children shall not neglect their parents wilfully and it shall be the duty and the responsibility of children to provide care for, and to look into the needs of, their parents.

Myndighetene skal etablere boligtilbud for nødlidende eldre som ikke blir forsørget av sine barn, eller er uten egne barn:

The State shall provide appropriate residential facilities, to destitute elders who are without children or are abandoned by their children (Protection of the Rights of Elders Act 2000, Part 2, § 15 (2)).

Lovverket gir eldre som mener seg forsømt av sine barn, juridiske rettigheter. Eldre kan anmode klageorganet for eldre (Maintenance Bord for Elders) om rettslig

vurdering av forholdet og ta skritt for å kreve at barna bidrar økonomisk til omsorgen (Ministry of Social Services 2012, s. 48).

4.2 ELDREPOLITIKK

Ministry of Social Services and Social Welfare er ansvarlig for politikken som knytter seg til de eldres livsbetingelser i Sri Lanka.

Det nasjonale rådet for eldre består av 15 medlemmer som representerer ulike departement, blant annet departementene med ansvar for sosiale tjenester, helse og finans. I tillegg består rådet av representanter for frivillige organisasjoner, fagfolk og eldre. Rådet har reell myndighet til å treffe beslutninger for å fremme og beskytte eldres rettigheter og velferd. Det nasjonale sekretariatet skal fungere som rådets utøvende myndighet (Ministry of Social Services 2012, s. 48).

I 2006 vedtok myndighetene en nasjonal politikk, National Charter for Senior Citizens and National Policy for Senior Citizens, for å fremme eldres rettigheter. Organisasjonen HelpAge International har nylig publisert en rapport om ulike lands politikk og lovverk knyttet til eldre. Rapporten fremhever Sri Lankas nasjonale strategi fra 2006 på flere områder, og det heter blant annet:

The Sri Lanka National Charter and Policy for Senior Citizens (2006) is comprehensive in recognising and protecting the right to independence for older people. It begins with reinforcing the values of independence and dignity in the Charter's mission. It then recognises the right to independence and includes related rights that protect independence. These are the rights to food, shelter, clothing, social security, work, non-discrimination, educational opportunities, living in safety, residing at home for as long as possible and being able to make informed life decisions (Stefanoni & Williamson 2015, s. 18).

Det er også vedtatt en nasjonal handlingsplan, National Action Plan for the Protection and Promotion of Human Rights. Handlingsplanen bygger på internasjonale mekanismer som blant annet inkluderer Vienna International Plan of Action on Ageing (1982), Madrid International Plan of Action on Ageing (2002), FNs prinsipper for eldre (1991) og FN-erklæringen om aldring (1992) (HRC SL & HelpAge Sri Lanka 2014, s. 2; Ministry of Social Services 2012, s. 48-49).

Det er etablert eldrekomiteer på alle administrative nivå. Ifølge en rapport fra HelpAge International, er det 10 056 slike komiteer på landsbynivå, 229 på divisjonsnivå, 17 på distriktsnivå og 5 på provinsnivå (Williamson 2015, s. 129).

Personer over 60 år har blitt identifisert av myndighetene som en sårbar gruppe når det gjelder menneskerettslige problemstillinger og innenfor gruppen av internt fordrevne (RRT 2007, s. 1; IRB 2005).

5. OFFENTLIGE OMSORGSTILBUD

Verdensbanken (2008, s. 27) har rapportert om en viss økning i antallet eldre som får omsorg innenfor institusjonelle rammer. I 2003 anslo det nasjonale sekretariatet for eldre at omkring 7000 eldre bodde på institusjon i Sri Lanka (Vasudevan 2013, s. 2).

Det er tre ulike typer institusjoner; statsdrevne, NGO-drevne, samt noen drevet av private (kommersielle) aktører (Ministry of Social Services 2012, s. 51).

Srilankiske myndigheter opplyste i 2012 at det er tre offentlige institusjoner for eldre på provinsnivå og 25 på divisjonsnivå. Rundt 200 institusjoner blir drevet av NGOer eller private (kommersielle) aktører. Enkelte private institusjoner mottar offentlig støtte (Ministry of Social Services 2012, s. 51).

Ifølge Verdensbanken (2008, s. 27) er det primært lokale NGOer som står for tilbudet innenfor institusjonalisert omsorg for eldre i Sri Lanka. I en rapport publisert i 2008, fremkommer det at antall plasser i de enkelte institusjonene varierer mellom 2 til 156. Hjem med 30 plasser eller mindre utgjør 62 prosent av tilbudet, mens hjem med 50 plasser eller mer utgjør 18 prosent av det totale tilbudet (Verdensbanken 2008, s. 27).

International Organization for Migration (IOM) vurderer tilgjengeligheten av plass på institusjon som begrenset. Organisasjonen peker på at innenfor det offentlige tilbudet, som er gratis, er det svært vanskelig å få plass, og at ventelistene er lange. Ifølge IOM har private institusjoner bedre fasiliteter og tjenester enn det offentlige.

Det finnes også dagsentre for eldre, som er ment å være et tilbud for å unngå ensomhet og isolasjon. Det nasjonale sekretariatet gir økonomisk støtte (25 000 Rs) til nyetablering av dagsentertilbud, og i tillegg bevilges 10 000 Rs for å organisere sysselsettingskurs (Ministry of Social Services 2012, s. 50).

Det er initiert en ordning med hjemmetjeneste for at skal eldre skal kunne bo i sitt eget hjem så lenge som mulig. Tjenesten formidles gjennom det nasjonale sekretariatet (Ministry of Social Services 2012, s. 51). Sekretariatet utsteder også ID-kort for eldre. Det gir fordeler ved benyttelse av ulike tjenester, blant annet ved sykehus, postvesen og i banker (Ministry of Social Services 2012, s. 51-52).

5.1 HELSEVESEN

Sri Lanka er rangert som nummer 73 av 187 land på FNs Human Development Index for 2014. Til sammenlikning er Pakistan rangert som 146 og India som 135 (UNDP 2014).

Sri Lanka har et relativt godt fungerende helsesystem. Det offentlige helsetilbudet er gratis og består av et bredt spekter av tjenester gjennom et omfattende nettverk av institusjoner (Williamson 2015, s. 217). I tillegg er det et stort privat (kommersielt) helsetjenestetilbud.

IOM mener at Sri Lanka har oppnådd bemerkelsesverdige resultater innen enkelte områder av helsesektoren, blant annet innen forebygging av smittsomme sykdommer og helse for mor og barn. En aldrende befolkning medfører imidlertid utfordringer for helsevesenet og en forskyvning i den totale sykdomsprofilen i Sri Lanka. Ikke-smittsomme sykdommer står nå for rundt 85 prosent av den totale sykdomsbyrden, og det er økt forekomst av hjerte- og lungesykdommer, diabetes, kroniske luftveissykdommer og kreft (IOM 2014, s. 6).

6. SOSIALE STØNADER OG PENSJON

Verdensbanken vurderer sosial- og trygdesystemet i Sri Lanka som noe av det mest omfattende i Sør-Asia. Ordningene omfatter imidlertid kun et mindretall av befolkningen som er i yrkesaktiv alder. Verdensbanken påpekte i 2008 at: “[...] the benefits are inadequate, and the financial sustainability of schemes questionable” (World Bank 2008, s. iii).

De offentlige bevilgningene til sosial- og trygdesystemet er redusert. I 2004 ble det brukt 2,2 prosent av bruttonasjonalprodukt på sosial- og trygdesystemet, mens det i 2009 ble brukt 0,3 prosent. Dette resulterte i at Sri Lanka gikk fra å være et av landene med «highest safety net spending» i Sør-Asia, til et land som bruker lite ressurser på sosial sikkerhet (World Bank 2012, s.vi).

6.1 SOSIAL STØNAD (SAMURDHI)

Det overordnede offentlige sosialstøtnadsprogrammet for vanskeligstilte i Sri Lanka kalles Samurdhi og ble introdusert i 1995. En rapport publisert av HelpAge International beskriver Samurdhi som et «omfattende fattigdomsbekjempelsesprogram» bestående av tre hovedkomponenter. Dette er tilskuddsordninger til forbruk, sparing- og kreditt og ulike program for velferdsutvikling (Williamson 2015, s. 126).

Ifølge IOM (2014, s. 12) kvalifiserer familier som har en månedlig inntekt under 1500 Rs, til Samurdhi-bistand.

Det er ulike støtteprogram under Samurdhi, blant annet Samurdhi Assistance Scheme, som omfatter eldre uten faste inntekter. Verdensbanken opplyser at 64 prosent av de som mottar Samurdhi-støtte, ikke har eldre i familien (World Bank 2012, s. vi).

6.2 PUBLIC ASSISTANCE MONTHLY SCHEME (PAMA)

PAMA er en økonomisk bistandsordning med månedlige utbetalinger til de aller fattigste. Ordningen gjelder familier med lav inntekt, sårbare husholdninger med eldre, funksjonshemmede, enker, separerte kvinner og foreldreløse barn under 16 år (Samarakoon & Arunatilake 2015, s. 18). Utbetalingene varierer, avhengig av antall familiemedlemmer. Majoriteten av mottakerne er eldre uten inntekt. (Ministry of Social Services 2012, s. 53).

Fra 2012 har månedlig utbetaling til eldre over 70 år vært 1000 Rs. I 2011 var det 447 277 personer som mottok støtte gjennom PAMA (Samarakoon & Arunatilake 2015, s. 20).

6.3 ELDERLY ASSISTANCE PROGRAMME (EAP)

Eldre over 70 år kan ha rett til økonomisk støtte gjennom EAP, en økonomisk ordning med månedlige utbetalinger administrert av Ministry of Social Services. I 2013 var det 179 910 eldre i Sri Lanka som mottok ytelser under denne ordningen (Samarakoon & Arunatilake 2015, s. 20). Fra slutten av 2014 har den månedlige utbetalingen vært på 2000 Rs (Arunatilake 2015).

6.4 WEDIHITY AWARANA

Srilankiske myndigheter opplyser at eldre over 70 år som ikke har inntekt, kan ha rett til økonomisk bistand fra en sponsor under Wedihity Awarana. Dette er en ordning som finansieres ved donasjoner fra private. Bistanden ligger på rundt 500 Rs per måned (Ministry of Social Empowerment and Welfare 2015; Ministry of Social Services 2012, s. 51). I 2011 var det kun 63 personer som mottok stønad (som på daværende tidspunkt var 250 Rs per måned) (National Council for Elders 2011, s. 113, s. 123).

6.5 PENSJON

I Sri Lanka er pensjonsordninger knyttet til hva slags arbeid og hvilke innbetalingsordninger man har hatt.

Verdensbanken rapporterer (2012, s. vi) at mellom 10 til 15 prosent av de eldre (fra 60 år og over) har pensjonsordninger. Det obligatoriske pensjonssystemet dekker hovedsakelig formell sektor. Arbeidere innen uformell sektor kan velge ulike frivillige innskuddsbaserte pensjonsordninger.¹

I henhold til IOM (2014, s. 12) er det ikke en universell statlig pensjonsordning for eldre i Sri Lanka. Rundt 72 prosent av befolkningen i yrkesaktiv alder har ikke pensjonssparingsordning (dette er hovedsakelig personer i uformell sektor og de som står utenfor arbeidsstyrken). Den formelle arbeidssektoren består av tjenestemannspensjoner (civil servant pensions og provident funds), mens «pay-as-you-go»-ordninger² dekker både formell og uformell sektor.

Sri Lanka har blant annet følgende pensjonsordninger:

- Public Service Pension Scheme
- Employee Provident Fund
- Farmers' Pension and Social Security Benefit Scheme
- Fishermen's Pension and Social Security Benefit Scheme
- Self-Employed Persons Pension Scheme (Samarakoon & Arunatilake 2015, s. 7).

Public Service Pension Scheme, som omfatter offentlig sektor, skal sikre offentlig ansatte en fast månedlig inntekt ut livet. Ektefelle, eventuelle barn under 18 år og funksjonshemmede barn har rett til pensjon etter pensjonsmottakers død (HRCSL & HelpAge Sri Lanka 2014, s. 43).

Employees Provident Fund er et fond primært for ansatte innen privat sektor. Både arbeidsgivere og arbeidstakere betaler bidrag til fondet, og ved pensjonsalderen får den ansatte hele det innbetalte beløpet som kreditt (HRCSL & HelpAge Sri Lanka 2014, s. 43-44).

¹ Økonomi og arbeid som utføres innen uformell sektor, er utenfor myndighetens kontroll, den er ikke avgiftsbelagt eller skattlagt. Det motsatte er da formell sektor, om omfatter alt arbeid med fastlagt lønn som skattlegges.

² System der løpende innbetalinger finansierer løpende utbetalinger. I Norge er Folketrygden et eksempel på et Pay as you go-system (Storebrand u.å.).

7. REFERANSER

Skriftlige kilder

- Arunatilake, N. (2015, 8. oktober). Eliminating Pension Anomalies – Reaching Beyond Public Servants. *Mirror Business*. Tilgjengelig fra <http://www.dailymirror.lk/90383/eliminating-pension-anomalies-reaching-beyond-public-servants> [lastet ned 16. desember 2015]
- Department of Census and Statistic (2012). *Census of Population and Housing 2012. Key Findings*. Colombo: Department of Census and Statistic. Tilgjengelig fra <http://countryoffice.unfpa.org/srilanka/drive/Census-2012.pdf> [lastet ned 12. oktober 2015]
- Gaminiratne, N. (2004, april). *Population Ageing, Elderly Welfare, and Extending Retirement Cover: The Case Study of Sri Lanka*. London: Overseas Development Institute. Tilgjengelig fra <http://www.odi.org/sites/odi.org.uk/files/odi-assets/publications-opinion-files/2523.pdf> [lastet ned 15. oktober 2015]
- Govindaraj, R., Navaratne, K., Cavagnero, E., & Seshadri, S. (2014). *Health Care in Sri Lanka: What Can the Private Health Sector Offer?* Washington D.C.: World Bank. Tilgjengelig fra https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/20018/899540WPOBox380th0C_are0in0Sri0Lanka.pdf?sequence=1 [lastet ned 12. oktober 2015]
- HelpAge International (2015). *Global AgeWatch Index 2015. Insight report*. London: HelpAge International. Tilgjengelig fra <http://reports.HelpAge.org/global-agewatch-index-2015-insight-report.pdf> [lastet ned 2. oktober 2015]
- HRCLA, dvs. Human Rights Commission of Sri Lanka & HelpAge Sri Lanka (2014). *Growing Old Gracefully*. Colombo/Raththanapitiya: HRCLA & HelpAge Sri Lanka. Tilgjengelig fra http://hrcls.lk/PFF/Growing_Old_Gracefully-Elders_Rights_Report.pdf [lastet ned 2. oktober 2015]
- IOM, dvs. International Organization for Migration (2014, juni). *Country Fact Sheet Sri Lanka (June 2014)*. Genève: IOM. Tilgjengelig fra http://www.bamf.de/SharedDocs/MILo-DB/EN/Rueckkehrfoerderung/Laenderinformationen/Informationsblaetter/cfs_sri-lanka-dl_en.pdf?__blob=publicationFile [lastet ned 24. september 2015]
- IRB, dvs Immigration and Refugee Board of Canada (2005, 13. desember). *Sri Lanka: The situation of the elderly, including elderly Tamils and those who have been displaced; the social services available to the elderly (2002-2005)*. Ottawa: IRB. Tilgjengelig via Refworld <http://www.refworld.org/cgi-bin/texis/vtx/rwmain?page=search&docid=45f147fc2&skip=0&query=elderly&coi=LKA> [lastet ned 14. oktober 2015]
- IRIN News (2011, 30. mars). Sri Lanka: Older returnees face isolation, poverty. *IRIN News*. Tilgjengelig fra <http://www.irinnews.org/report/92319/sri-lanka-older-returnees-face-isolation-poverty> [lastet ned 15. oktober 2015]
- Ministry of Social Empowerment and Welfare (oppdatert 2015). *Services for Elders*. Colombo: Ministry of Social Empowerment and Welfare. Tilgjengelig fra http://www.socialwelfare.gov.lk/web/index.php?option=com_content&view=article&id=146&Itemid=94&lang=en [lastet ned 16. september 2015]
- Ministry of Social Services & Ministry of Health (2012). Promoting ageing and health – the Sri Lankan experience. *Regional Health Forum. WHO South-East Asia Region*, 16(1), s. 47-54. Tilgjengelig fra http://www.searo.who.int/publications/journals/regional_health_forum/media/2012/rhf2012_v16_n1.pdf [lastet ned 2. oktober 2015]
- Ministry of Social Services & Social Welfare (2006). *National Charter for Senior Citizens & National Policy for Senior Citizens Sri Lanka*. Colombo: Ministry of Social Services & Social Welfare. Tilgjengelig fra http://www.socialwelfare.gov.lk/web/images/stories/pdf/legislation/citizens_national_pfsc.pdf [lastet ned 16. september 2015]

- National Council for Elders (2011). *Annual Report – 2011*. Colombo: National Council for Elders. Tilgjengelig fra http://www.parliament.lk/uploads/documents/paperspresented/annual_report_national_council_for_elders_2011.pdf [lastet ned 16. desember 2015]
- *Protection of the rights of Elders Act, No. 9 of 2000* (2000, 4. mai). Tilgjengelig fra Ministry of Social Empowerment and Welfare <http://www.socialwelfare.gov.lk/web/images/stories/pdf/legislation/profeld.pdf> [lastet ned 16. september 2015]
- *Protection of the Rights of Elders Act, No. 5 of 2011* (2011, 23. februar). Tilgjengelig fra Ministry of Social Empowerment and Welfare http://www.socialwelfare.gov.lk/web/images/stories/pdf/legislation/Elerd_Amendmment_Act_05_2011.pdf [lastet ned 16. september 2015]
- RRT, dvs. Refugee Review Tribunal, Australia (2007, 24. mai). *Sri Lanka: Could you please provide information about the treatment of the elderly in Sri Lanka? Is there any evidence at all that they are discriminated against or suffer adverse treatment as a social group?* Canberra: RRT. Tilgjengelig via UNHCR Refworld <http://www.refworld.org/cgi-bin/texis/vtx/rwmain?page=search&docid=4b6fe299d&skip=0&query=elderly&coi=LKA> [lastet ned 12. oktober 2015]
- Samarakoon, S. & Arunatilake, N. (2015, 2. november). *Income Security for Older Persons in Sri Lanka*. Bangkok: United Nations ESCAP. Tilgjengelig fra <http://www.unescap.org/sites/default/files/SDD%20Working%20Paper%20Ageing%20Income%20Sri%20Lanka%20v3.pdf> [lastet ned 16. desember 2015]
- Stefanoni, S. & Williamson, C. (2015, oktober). *Review of Good Practice in National Policies and Laws on Ageing*. Chiang Mai: HelpAge International. Tilgjengelig fra <http://www.helpage.org/download/56150b0176b2a> [lastet ned 12. oktober 2015]
- Storebrand (u.å.). *Ordliste*. Lysaker: Storebrand. Tilgjengelig fra https://www.storebrand.no/Storebrand/Internett/stb_ordliste.nsf/Ordlister?OpenView&RestrictToCategory=P [lastet ned 10. desember 2015]
- UNDP, dvs. United Nations Development Programme (2014). *Human Development Index 2014*. New York: UNDP. Tilgjengelig fra <http://hdr.undp.org/en/content/table-1-human-development-index-and-its-components> [lastet ned 24. september 2015]
- Vasudevan, V. (2013, september). *Elderly Women in Institutionalized Care: A Situational Analysis of the Elderly in a Colombo City Neighborhood, Sri Lanka*. *International Journal of Social Work and Human Services Practice Horizon Research Publishing*, 1(1), s. 9-14. Tilgjengelig fra <http://www.hrpub.org/download/201309/ijrh.2013.010102.pdf> [lastet ned 5. oktober 2015]
- Williamson, C. (2015, juli). *Policy Mapping on Ageing in Asia and the Pacific. Analytical Report*. Chiang Mai: HelpAge International. Tilgjengelig fra <http://www.helpage.org/download/55c2288abe5b6> [lastet ned 12. oktober 2015]
- WHO, dvs. World Health Organization (2015). *Sri Lanka*. Genève: WHO. Tilgjengelig fra <http://www.who.int/countries/lka/en/> [lastet ned 22. september 2015]
- World Bank (2008, 12. juni). *Sri Lanka Addressing the Needs of an Aging Population*. Washington D.C.: World Bank. Tilgjengelig fra <https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/8105/433960ESW0P09410gray0cover01PUBLIC1.pdf?sequence=1> [lastet ned 16. september 2015]
- World Bank (2012, 10. oktober). *Sri Lanka. Demographic Transition. Facing the Challenges of an Aging Population with Few Resources*. Washington D.C.: World Bank. Tilgjengelig fra http://www-wds.worldbank.org/external/default/WDSContentServer/WDSP/IB/2012/12/11/000425962_20121211165743/Rendered/PDF/NonAsciiFileName0.pdf [lastet ned 16. september 2015]
- World Bank (2014, oktober). *Sri Lanka: Country Snapshot*. Washington D.C.: World Bank. Tilgjengelig fra <http://www->

wds.worldbank.org/external/default/WDSContentServer/WDSP/IB/2014/10/20/000333037_20141020122653/Rendered/PDF/916310WP0Sri0L00Box385333B00PUBLIC0.pdf [lastet ned 17. september 2015]